

چگونگی طرح مسائل اخلاقی برای کودکان / آزادی را از کودک نگیرید

مربیان باید توجه داشته باشند که کیفیت طرح مسائل اخلاق برای کودکان، باید با رشد ذهنی آنان مطابقت داشته باشد و تا کودک به مرحله درک مسائل اخلاقی و ارزشی نرسیده است، نباید با توضیحات پیچیده و فلسفی موجب گیجی و سردرگمی کودک شود.

خبرگزاری مهر-مربیان باید توجه داشته باشند که کیفیت طرح مسائل اخلاق برای کودکان، باید با رشد ذهنی آنان مطابقت داشته باشد و تا کودک به مرحله درک مسائل اخلاقی و ارزشی نرسیده است، نباید با توضیحات پیچیده و فلسفی موجب گیجی و سردرگمی کودک شود.

رشد اخلاقی کودک با سایر جنبه‌های رشد و به خصوص رشد ذهنی او ارتباط دارد و تا کودک قدرت فهم و درک لازم را پیدا نکند امر و نهی بزرگترها باعث رشد اخلاقی او نمی‌شود. دستورهای اخلاقی ما به کودکان نشان دهنده توقعات ما از آنان است اگر این توقعات در حد توانایی آنان نباشد بدون شک برآورده نخواهد شد. همین طور اگر کودک در حدی نباشد که اندرز ما را درک کند، نصیحت‌ها جامه عمل نخواهد پوشید و با شکست مواجه می‌شود.

روایتی منسوب به حضرت رسول(ص) (از کتاب اصول کافی) که در حقیقت در برگرفته دستوره‌های فراوانی در زمینه رشد اخلاق است. آن حضرت فرمود: «خداوند رحمت کند کسی را که در پرورش رفتار نیک به فرزند خویش یاری کند» سؤال شد که چگونه فرزندان خود را در نیکی یاری کنیم؟ حضرت فرمود به چهار طریق: بیش از توانمندی وی از او وظیفه نخواهید، آنچه کودک انجام داده است قبول کنید (با اعمال خود او را تشویق کنید)، او را به گناه و سرکشی وادار نکنید، به او دروغ نگوئید و در برابر وی اعمال نادرست انجام ندهید.

کودک ارزش‌های اخلاقی خود را از محیط کسب می‌کند و بزرگترها باید کودک را در این امر یاری کنند و نباید رفتاری را که شایسته نمی‌دانند و نمی‌خواهند فرزندشان به آن مبادرت ورزند انجام دهند. درواقع از مهمترین نکات تربیت اخلاقی کودک این است که پدر و مادر مواظب رفتار خود باشند و گرنه دستورات اخلاقی بدون آنکه والدین به آنها، پایبند باشند سودی ندارد.

اگر پدر و مادر صادق، درستکار، وقت شناس و ملزم به رعایت رفتارهای پسندیده اخلاقی باشند، کودکان به آسانی چنین رفتار و صفاتی را می‌پذیرند و به آنها عمل می‌کنند، همچنان که علی(ع) می‌فرماید: «پندی که زبان گفتار از آن خاموش و زبان کردار بدان گویا باشد، هیچ گوشی بیرون نمی‌افکند و هیچ نفعی با آن برابری نخواهد کرد». بنابراین آنچه در رشد اخلاق اهمیت دارد امر و نهی یا تنبیه کودکان برای انجام دادن کارهای نادرست نیست. بلکه اجتناب والدین از رفتار ناصحیح و غیر معقول و نیز دروغ نگفتن به کودک، او را در معرض یادگیری اعمال صحیح قرار می‌دهد.

لازم است یادآوری شود که تربیت اخلاقی کودک به معنای منع نکردن کودک از انجام دادن هر کاری نیست، بلکه بهتر است تاجایی که به ضرر کودک تمام نمی‌شود، آزادی‌های او سلب نشود.

مربیان باید توجه داشته باشند که کیفیت طرح مسائل اخلاق برای کودکان، باید با رشد ذهنی آنان مطابقت داشته باشد و تا کودک به مرحله درک مسائل اخلاقی و ارزشی نرسیده است، نباید با توضیحات پیچیده و فلسفی موجب گیجی و سردرگمی کودک شود.